

ok lét konungr hann til högggs leiða, ok var vöndr snúinn í hár honum ok hýlt á maðr. Settisk Jökull niðr á bakka nökkurn, þá réð maðr til at höggva hann, en er heyrði hvininn, réttisk hann upp ok kom högggit í höfuð honum, ok varð mikit sár; sá konungr at þat var banasár; bað konungr þá hætta við hann. Jökull sat upp ok orti þá vísu:

Svíða sár af mæði
setit hefk oft við betra
und es á oss sús sprændi
ótrauð legi rauðum;
byss mér blóð úr þessi
ben; tek við þrek venjask;
verpr hjálmgófugr hilmir
heiðsær á mik reiði.

Síðan dó Jökull."

Kristinn að nafni til hefir Jökull Bárðarson hlotið að vera; en hvergi kemur það fram í þessari vísu, sem er eins og stillilegt andvarp hins helsærða manns um leið og hann lítur yfir liðna æfi.

Þegar að því er gætt, hverjig kristnin komst á hér á landi, er heldur ekki við því að búast, að kristnar hugmyndir séu orðnar algengar skömmu eftir árið 1000.

Það voru pólitískar ástæður, eða með öðrum orðum frekja sumra til fjár og valda, en fastheldni annara við þessi sömu gaði, sem réð mestu um kristnitökuna á Íslandi. Líkt var um siðabótina síðar, þar er það ásælni konungsvaldsins, sem mestu ræður um siðaskiftin. En hvorttveggi voru siðaskiftin frá þjóðlegu sjónarmiði hið mesta ólán fyrir Ísland.¹

Dr. Björn Ólsen hefir af miklum skarpleik sýnt fram á, hvernig kristnitakan muni hafa orðið niðurstaðan af flokkaskiftunum skömmu fyrir 1000; hinir „nýju höfðingjar“ styðja kristnina ekki sízt til þess að efla sig til valda, en gömlu goðarnir,

1) Það er að nokkru leyti frá því sjónarmiði, sem Þorsteinn Erlingsson kveður svo snjalt um kristnitökuna í kvæðinu „Örlög guðanna“. En að siðabótin var fyrst og fremst stjórnarbylting og sú ekki til hins betra, hefir Jón Jónsson sagnfr. mjög vel tekið fram í bók sinni „Íslenskt þjóðerni“.